

Total No. of Printed Pages: 4

SUBJECT CODE NO:- C-3078
FACULTY OF COMMERCE & MANAGEMENT
B.Com. T. Y. (Sem-V)
Examination November/December- 2022
Optional -VI (Elective)
Rural Development & Agricultural Business

[Time: 3:00 Hours]

[Max. Marks:80]

“Please check whether you have got the right question paper.”

N.B.

- 1) Q. No. 1 is Compulsory.
प्रश्न एक अनिवार्य आहे.
- 2) Solve any 4 questions from 2 to 7.
प्रश्न क्र. 2 ते 7 पैकी कोणतेही 4 प्रश्न सोडवा.

Q.1 A] Multiple Choice Question
बहुपर्यायी प्रश्न

05

1. Which is the Objective of rural development
ग्रामीण विकासाचे उद्दीष्ट्ये काय आहे.
 - a) To develop farm, home and public services.
शेत, घरे आणि सामाजिक सुविधांचा विकास करणे.
 - b) To improve villagers with their own efforts.
ग्रामस्थांना स्वतःच्या प्रयत्नाने सुधारणे.
 - c) To improve village communication.
गावातील दळणवळण सुधारण्यासाठी.
 - d) All of the above
वरील पैकी सर्व.
2. Rural development is necessary for _____.
_____ साठी ग्रामीण विकास आवश्यक आहे.
 - a) To develop rural youth's, children and women.
ग्रामीण युवक, मुले आणि महिलांचा विकास करणे.
 - b) To develop living standard of rural area.
ग्रामीण भागातील जीवनमान विकसीत करणे.
 - c) To develop infrastructure facility of rural area.
ग्रामीण भागातील सुविधांचा विकास करणे.
 - d) All of the above
वरीलपैकी सर्व

3. Which is the Content not considered a determinant of rural development in India.
खालीलपैकी कोणते भारतीय विकासातील निर्धारक मानले जात नाही.

- Public health
सार्वजनिक आरोग्य
- Literacy
साक्षरता
- Female empowerment
महिला सक्षमीकरण
- None of the above
वरीलपैकी नाही.

4. _____ is the year of the foundation of the integrated rural development program.
_____ हे एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम (IRDP) स्थापनेचे वर्ष आहे.

- 1978
- 1985
- 2000
- 2005

5. The government of India developed the Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Act (MGNREGA) in the year _____.

भारत सरकारने महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी कायदा (MGNREGA) _____ वर्षात
आमलात आणला.

- 2005
- 2010
- 1995
- None of the above
वरिलपैकी नाही.

B] Write Answer in one Sentence.

एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

- What is Rural Poverty?
ग्रामीण गरीबी म्हणजे काय?
- What is the basic objective of rural development?
ग्रामीण विकासाचे मूलभूत उद्दीष्ट काय आहे?
- Define agribusiness.
कृषी व्यवसायाची व्याख्या करा.
- What is difference between 'Agricultural goods' and 'Manufactured Goods'?
कृषी माल आणि उत्पादित माल यांच्यात काय फरक आहे?

5. Write the long form for (MGNREGE)
MGNREGE चे पुर्ण रूप लिहा.

C] Fill in the blanks.
रिकाम्या जागा भरा.

05

1. Traditional way of thinking is the _____ related problem in rural development.
पारंपारिक विचार करण्याची पद्धत ही ग्रामीण विकासातील _____ संबंधित समस्या आहे.
2. The problem of Unemployment gives rise to the problem of _____.
बेरोजगारीची समस्या _____ समस्येला जन्म देते.
3. _____ Unemployment means a loss of jobs due to changes in technology.
_____ बेकारी म्हणजे तंत्रज्ञानातील बदलांमुळे रोजगार गमावणे.
4. Which is the apex banking institute for providing finance for agriculture and rural development in India _____.
_____ ही भारतातील कृषी आणि ग्रामीण विकासासाठी वित्तपुरवठा करण्यासाठी सर्वोच्च बँकिंग संस्था आहे.
5. PMGSY was launched in _____.
PMGSY ची सुरवात _____ मध्ये करण्यात आली होती.

D] State the following Sentences whether true or false.
खालील वाक्य चुक की बरोबर ते सांगा.

05

1. Development refers to growth, evolution, stage of inducement or progress.
विकास म्हणजे वाढ, उत्क्रांती, प्रलोभनाचा टप्पा किंवा प्रगती होय
2. Families below the poverty line (BPL) in rural areas constitute the target group of the SG SY
ग्रामीण भागातील दारिद्र्य रेषेखालील (बीपीएल) कुटुंबे SG SY चा लक्ष गट आहे.
3. Infrastructure facilities include water, electricity, transport, educational institutions, communication, health, storage facility etc.
पायाभूत सुविधांमध्ये पाणी, वीज, वाहतूक, शैक्षणिक संस्था, दळणवळण, आरोग्य, साठवण सुविधा ई. समावेश होतो.
4. TRYSEM was started on 15th August 1979.
TRYSEM हे 15th August 1979 ला सुरू झाले.

5. Perishability is not a characteristics of agricultural product.
नाशवंतता ही कृषी उत्पादनाची वैशिष्ट्ये नाही.

- Q.2 Discuss, why development of Indian's human resources particularly poor and disadvantaged sections of society is not satisfactory? 15
प्र.२ भारतीय मनुष्यबळाचा विकास विशेषतः गरीब आणि वंचित समाजघटकांचा विकास समाधानकारक का होत नाही. यावर चर्चा करा.
- Q.3 What is meaning of rural development. Explain the significance of rural development in Indian Context. 15
प्र.३ ग्रामीण विकासाचा अर्थ काय आहे? भारतीय संदर्भात ग्रामीण विकासाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- Q.4 Explain the objectives of the following scheme. 15
प्र.४ खालील योजनेची उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा.
a) Pradhan Mantri Awas Yojana
प्रधानमंत्री आवास योजना
b) Training of Rural Youth for Self Employment (TRYSEM)
स्वयंरोजगारासाठी ग्रामीण युवकांना प्रशिक्षण
- Q.5 Which are major challenges in development of agribusiness sector in India? 15
प्र.५ भारतातील कृषी व्यवसाय क्षेत्राच्या विकासातील प्रमुख आव्हाने कोणती आहेत.
- Q.6 What is agricultural marketing? Explain the importance of agricultural marketing. 15
प्र.६ कृषी विपणन म्हणजे काय? कृषी विपणनाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- Q.7 Write short note (Any three) 15
प्र.७ थोडक्यात टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन)
a) DDU-GKY
b) Problems of agricultural marketing
कृषी विपणनाच्या समस्या
c) Causes of rural backwardness
ग्रामीण मागासलेपणाची कारणे
d) Impact of globalization on agribusiness in India
जागतिकीकरणाचा भारतातील कृषी व्यवसायावर परिणाम